

*Praktijkinnovatie
in het mbo*

Onderzoekend leren: Over modellen, pedagogiek en makers

Dr. Pieter Baay

15 januari 2026

Drie perspectieven op ONDERZOEKEND LEREN

1. Modellen

2. Pedagogiek

3. Makers

1. Nieuwsgierig

Nieuwsgierig is een kernwaarde van Curio. Het vormt de basis van hoe we naar onze studenten, onze collega's en onze omgeving kijken.

We kijken nieuwsgierig naar:

- de effectiviteit van ons handelen (bijv. pedagogisch-didactisch, in leiderschap, etc.)
- de relevantie van ons onderwijsaanbod (bijv. curriculum, opleidingsaanbod, etc.)
- ontwikkelingen in onderwijs en werkveld (bijv. AI, flexibilisering, etc.).

Die nieuwsgierigheid kan leiden tot vragen, dilemma's of ontwikkelwensen, die we met passende grondigheid verkennen.

curio

2. Passende grondigheid

Met passende grondigheid doen we iets met onze nieuwsgierigheid. We pakken een probleem aan of verkennen een ambitie. We maken ruimte om de vraag goed te formuleren en te zoeken naar antwoorden. De aanpak is afhankelijk van het vraagstuk en vergt 'passende grondigheid'.

Er zijn drie niveaus:

1. Opzoeken ("Ik stel mijn vraag aan een collega. Of zoek het antwoord op via een zoekmachine of genAI.")
2. Uitzoeken ("Ik bekijk verschillende bronnen en ga in gesprek met collega's om antwoorden raad te plegen en te verwerken.")
3. Onderzoeken ("Ik verzamel data op een systematische manier. Ik maak een analyse en trek mijn conclusies.")

Afhankelijk van het vraagstuk, kan dit individueel of in interactie met anderen.

3. Doorwerking

Door het opzoeken, uitzoeken of onderzoeken ontstaan vaak nieuwe ideeën. Bij Curio stimuleren we om nieuwe ideeën te vertalen naar je eigen praktijk én te verspreiden naar andere praktijken. Zo realiseren we doorwerking van onze nieuwsgierigheid en doorwerking van onze passende grondigheid.

Er zijn vijf vormen van doorwerking te onderscheiden, die we ook terugzien in onze school (Onderwijs 124, 2025).

**Impact-piramide:
doorwerking van onderzoekend werken**

ONDERWIJS124

Impact-piramide

Doorwerking

Nieuwe ideeën

INSPIRATIE

Nieuwe energie

Mijn / onze waarden

BEWUSTWORDING

Mijn / onze ontwikkelpunten

Nieuwe werkvormen

REPERTOIRE

Beter toegerust

Iets nieuws uitgetprobeerd

LOKALE VERANDERING

Mijn klas / team merkt verschil

Verandering in
beleid / cultuur

SYSTEMISCHE VERANDERING

Verandering in team-leren

10 x 3 Randvoorwaarden voor Doorwerking

- ✓ Visie en strategie
- ✓ Governance en organisatie
- ✓ Financiering en duurzaamheid
- ✓ Infrastructuur (fysiek en digitaal)
- ✓ Capaciteit en professionalisering
- ✓ Cultuur en samenwerking
- ✓ Onderzoeksagenda + methodiek
- ✓ Doorwerking en impact
- ✓ Netwerken en verbinding
- ✓ Duurzame verankering en continuïteit

SOCIALISATIE

KWALIFICATIE

SOCIALISATIE

KWALIFICATIE

BURGERSCHAP

BEROEP

**PERSOONS-
VORMING**

VRIJE RUIMTE

**SOCIAAL-
CONSTRUCTIVISME**

POSITIVISME

1
2
3
4
5
6
7

9
10 ◀

CONSTRUCTIVISME

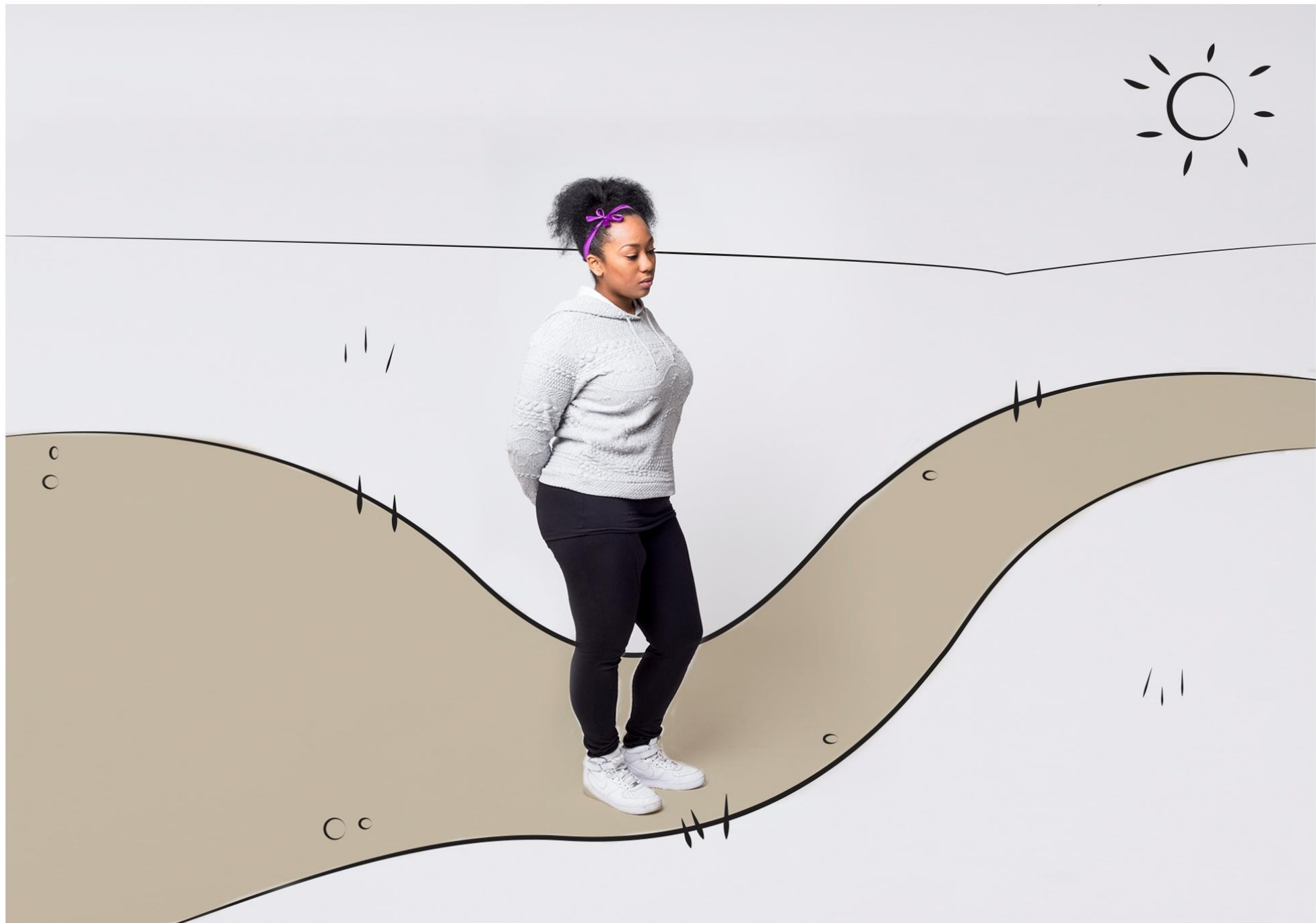

Ceci n'est pas une pipe.

EFFICIËNT EN VOORSPELBAAR
LEERTRAJECT: KLAARGESTOOMD

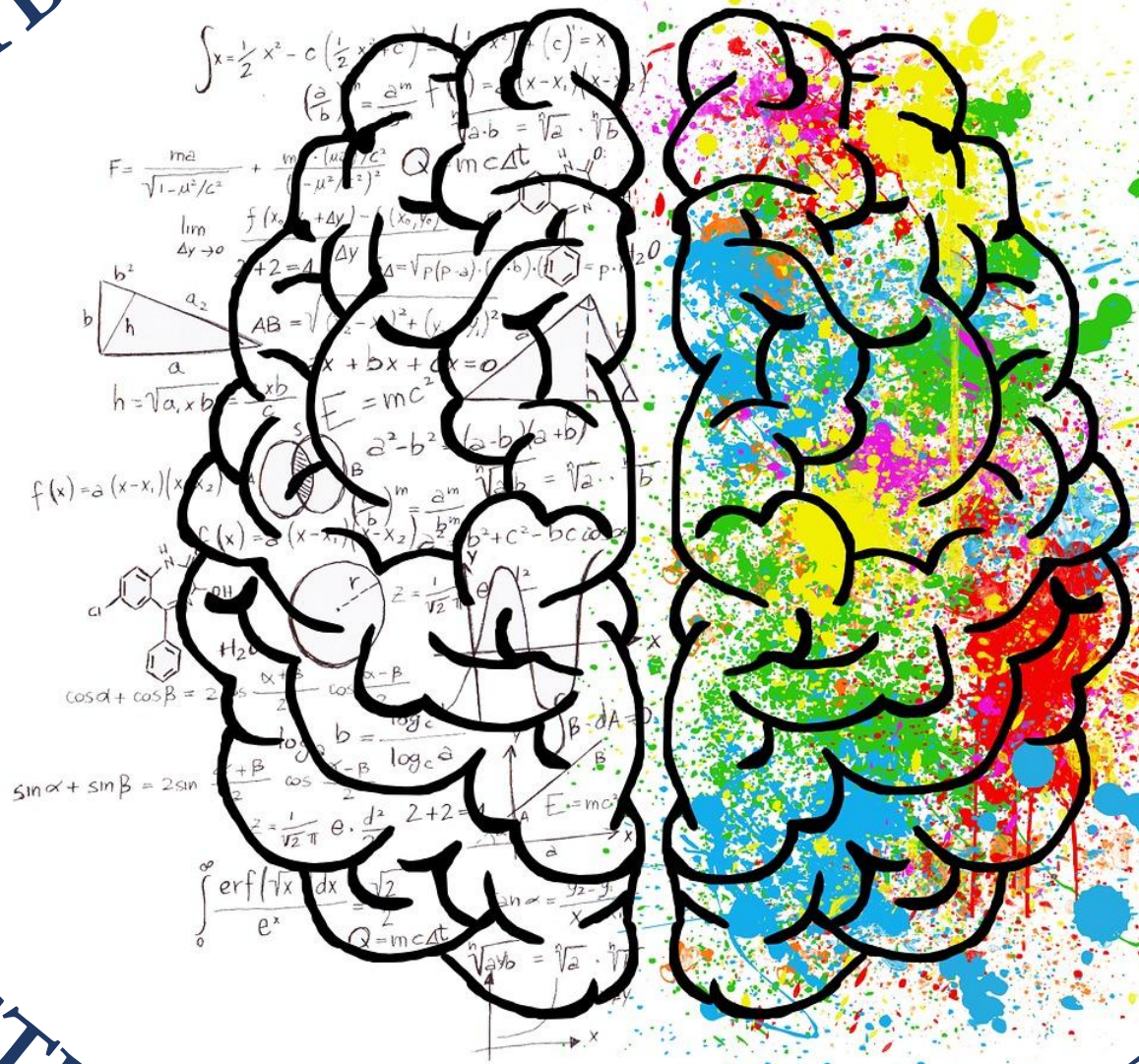

VERRASSENDE EN GEZAMENLIJKE
LEEROMGEVING: VOLWASSEN

ONZICHTBARE

ONVERWACHTE

NIET-WETEN

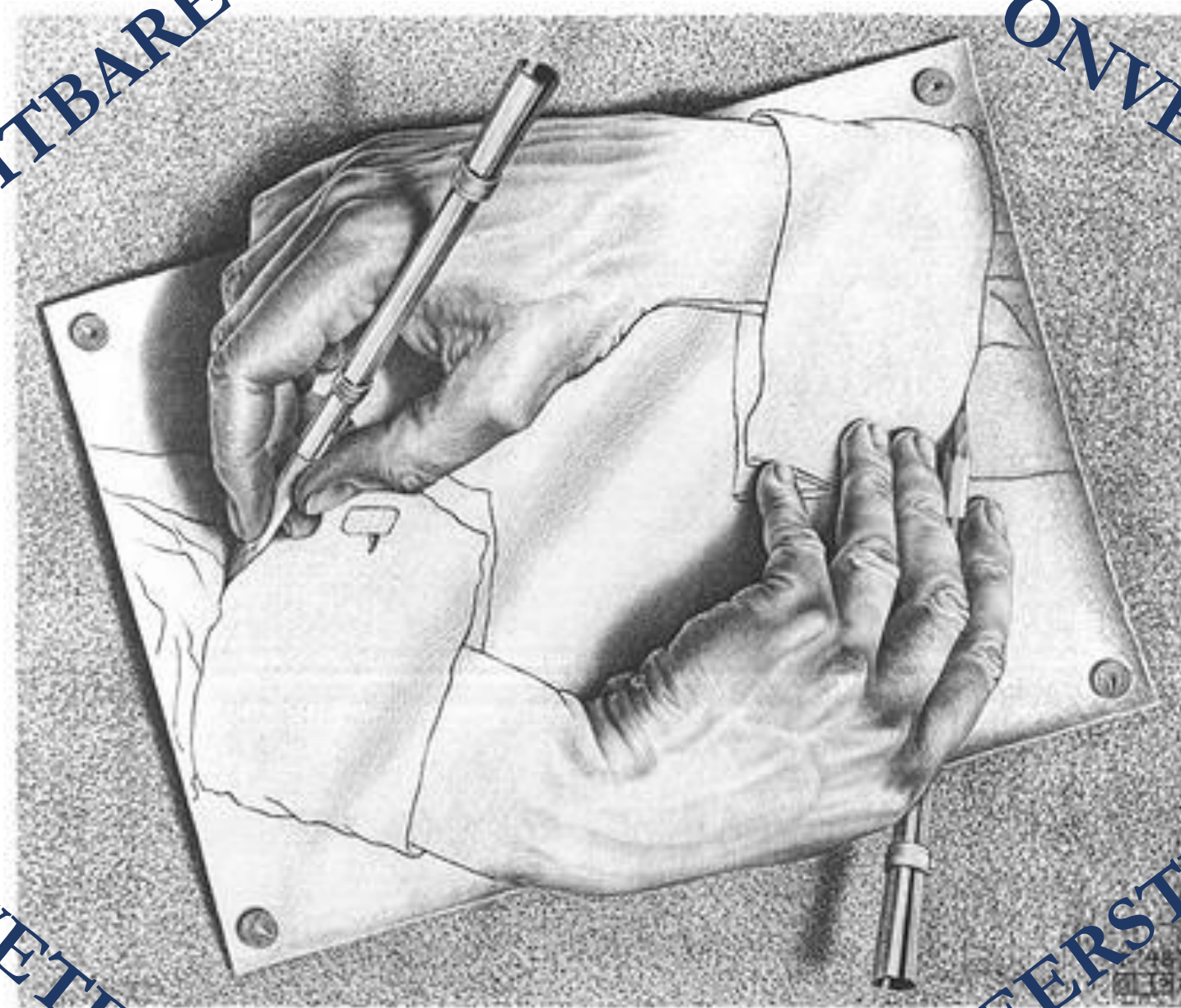
MEERSTEMMIGHEID

ONZICHTBARE

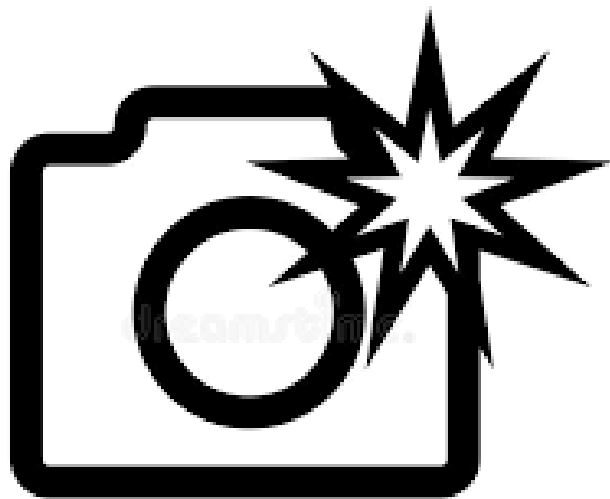
ONVERWACHTE

NIET-WETEN

MEERSTEMMIGHEID

Even schrijven

Wat heeft het beeld jou te zeggen?

PIETER BAAY, GERT BIESTA, PATRICK VAN DER BOGT,
HANKE DROP, SAAR FRIELING & BART VAN ROSMALEN

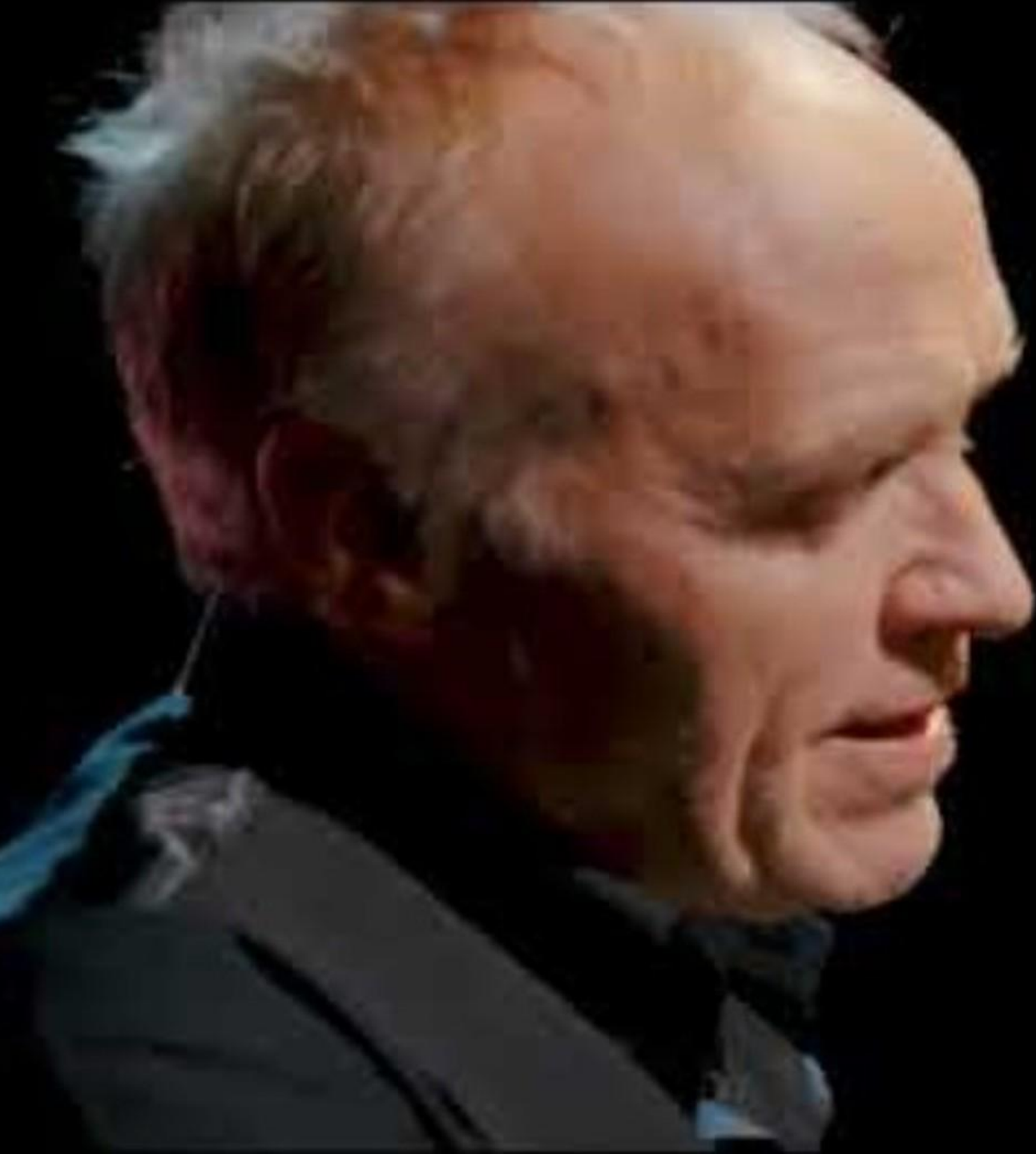
Leraar zijn: ambachtelijk en kunstzinnig

LES GEVEN

ONDERWIJS124

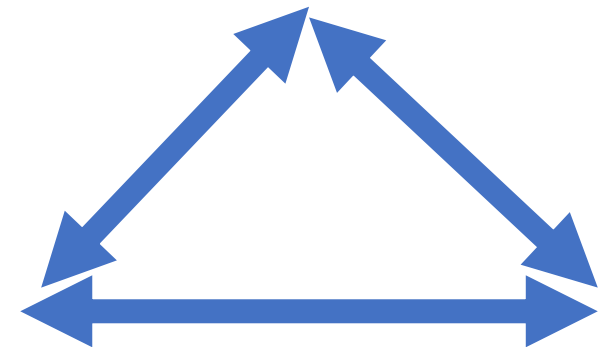
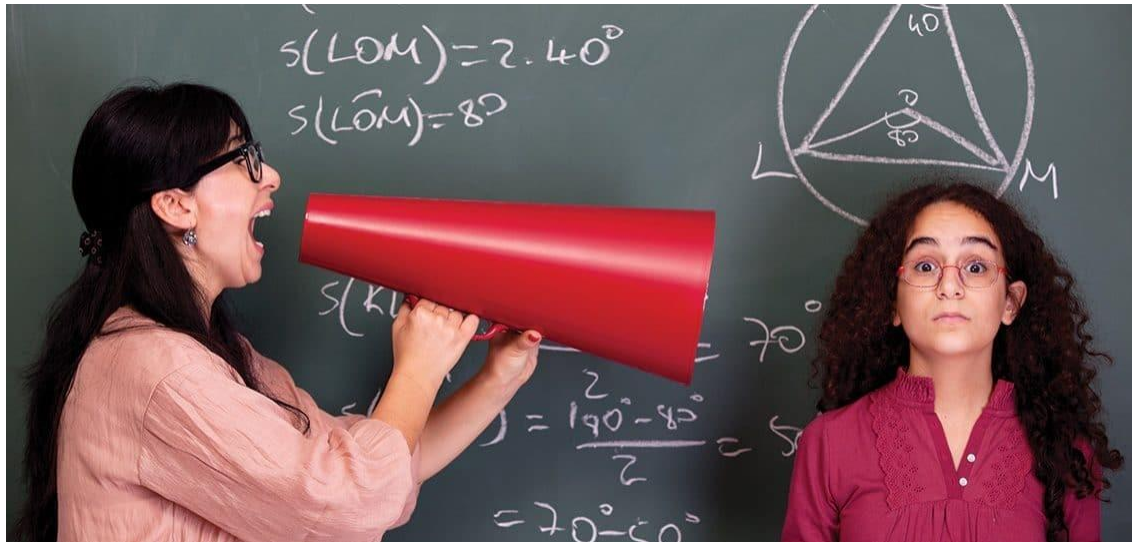

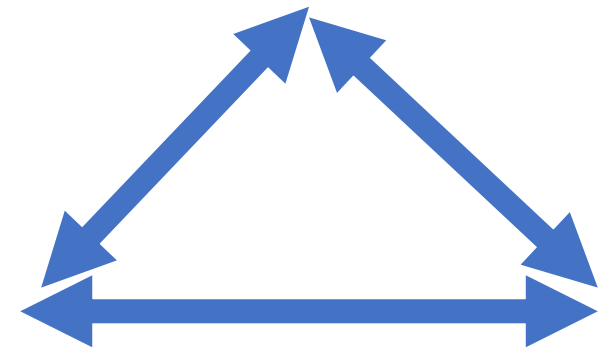
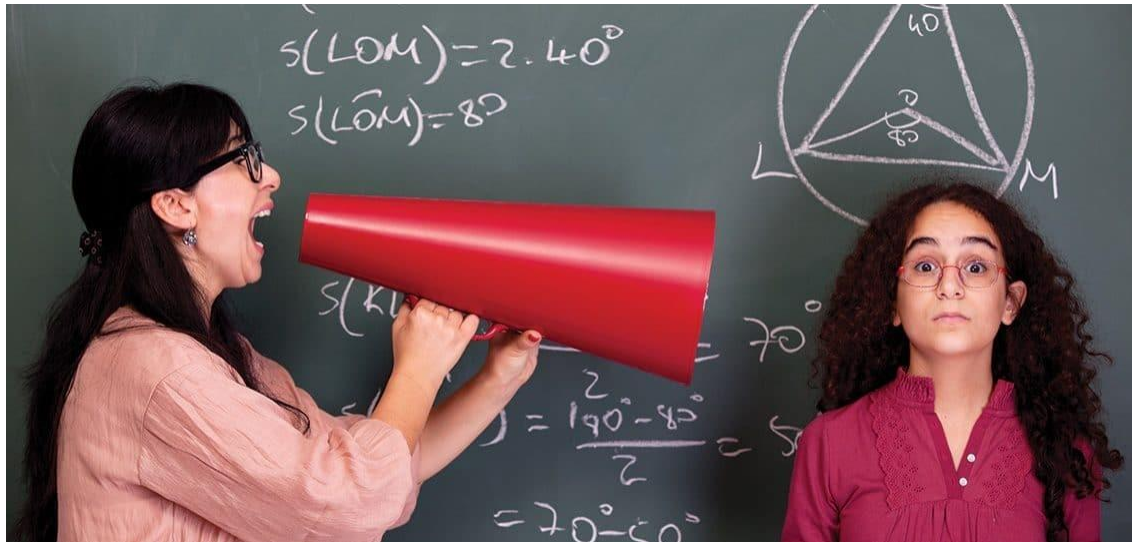
**Volg niet de aangegeven richting
Volg niet de route die je kent
De omweg is veel mooier**

**Je ziet meer
langs een weg
die je niet kent**

LES GEVEN

ONDERZOEKEND LEREN?

MAAK IETS

Verder lezen?

- [Kennisonwikkeling in mbo: creatief maakproces?](#)
- [Leraar zijn: ambachtelijk en kunstzinnig](#)
- **Makers van makers: 7 vragen aan de techniek-pedagoog (per mail beschikbaar)**

Tot ziens!

pieter.baay@onderwijs124.nl

ONDERWIJS124